

виконують свої батьківські обов'язки. Така дитина має знати, хто може прийти їй на допомогу із родичів, сусідів, фахівців, за потреби уміти зателефонувати комусь із них.

Важливо пам'ятати! Дитина лише тоді відчуватиме себе в безпеці, коли за нею доглядатиме безпечна доросла людина, коли житиме в безпечних стабільних умовах і коли знатиме, що таке безпечна поведінка, і вмітиме безпечно поводитися.

Список використаних джерел та літератури

1. https://mon.gov.ua/storage/app/media/rizne/2021/12.01/Pro_novu_redaktsiyu%20Bazovoho%20komponenta%20doshkilnoyi%20osvity.pdf2
2. <https://nus.org.ua/news/mon-oprylyudnylo-metodychni-rekomendatsiyi-dlya-sadochkiv-na-novyj-navchalnyj-rik/>
3. <https://osvita.ua/legislation/doshkilna-osvita/89460/>

Іванова Оксана,
вчитель української
мови та літератури
практичний психолог,
Голозубинецького ліцею
Дунаєвецької ОТГ

Графічні диктанти як засіб розвитку пізнавальної активності на уроках української мови

Анотація: ця стаття досліджує використання графічних диктантів як ефективного інструменту для стимулювання пізнавальної активності учнів під час уроків української мови, розглядає теоретичні аспекти використання графічних диктантів у навчальному процесі. Стаття також висвітлює практичний досвід впровадження графічних диктантів на уроках, надаючи конкретні приклади та результати спостережень. Зроблені висновки сприяють удосконаленню методики навчання української мови та розкривають потенціал графічних диктантів як інноваційного засобу активізації навчального процесу.

Ключові слова: графічні диктанти, пізнавальна активність, розвиток, увага, вправи, зацікавленість.

Вступ. Як відомо, навчальна інформація сприймається більш ефективно, коли подається у цікавій формі. Це обов'язкова умова, що постає перед учителем, який проводить той чи інший тип нестандартного уроку, намагається подавати навчальний матеріал, передусім, у загадковій і незвичній для учнів формі, щоб стимулювати їх пізнавальний інтерес.

Проблема, яку досліджує ця стаття, полягає в необхідності ефективних методів стимулювання пізнавальної діяльності учнів на уроках української мови. Використання традиційних методів навчання може бути недостатнім для розвитку повноцінного розуміння та використання мовних навичок. Таким чином, проблема полягає в пошуку і впровадженні новаторських підходів, зокрема графічних диктантів, які сприяють підвищенню рівня активності та поглибленого засвоєння матеріалу під час вивчення української мови.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Принцип активності є один із основних принципів навчання, а пізнавальна активність – це прагнення до набуття знань. Пізнавальна активність школяра – це властивість особистості, яка інтенсивно формується в шкільні роки й впливає на весь процес навчальної діяльності. Це і передумова, і результат розвитку школяра; це й мета, засіб і результат активізації освітнього процесу [2].

Одним із найперспективніших шляхів розвитку пізнавальної активності учнів на уроках української мови, за Даниловою Л., є впровадження активних форм і методів навчання. Метод навчання – це спосіб організації учителем діяльності учнів у процесі вивчення ними певного предмету. Будь-який з методів навчання передбачає взаємодію вчителя і учнів; це спосіб їх взаємної діяльності [1, с. 19].

Виклад основного матеріалу. До групи методів стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності належать методи, спрямовані на формування позитивних мотивів учіння, що стимулюють пізнавальну активність і сприяють збагаченню учнів навчальною інформацією. Методи формування пізнавальних інтересів учнів викликають позитивні дії та настрої — образність, цікавість, здивування, моральні переживання. Пізнавальний інтерес на початковій стадії формується під впливом емоційних чинників. Для створення емоційної ситуації важливими є вдало дібрані приклади з літератури, художніх фільмів, особистих переживань вчителя. Яскравість розповіді, високий пафос збуджують зацікавленість учнів, як до окремих питань теми, так і до матеріалу загалом. [3].

Одним із таких методів є використання на уроці графічних диктантів, які розвивають не тільки пізнавальну активність, а й увагу, пам'ять, зацікавленість у

кінцевому результату, хоча й потребують не мало зусиль. При виконанні таких вправ учні краще засвоюють матеріал, звичайно ж це відбувається методом спроб і помилок, не рідко дітям потрібна допомога, але результат своїх старань вони можуть бачити одразу. Доцільно на наступному уроці для актуалізації набутих знань та повторення вивченої теми використати тестування, завдання на встановлення відповідностей. Подібні завдання учні можуть отримати і на домашнє завдання, оскільки до таких завдань важко знайти відповіді в мережі Інтернет.

На рис. 1 зображено типове завдання по темі «Числівник», на рис. 2 – відповідь.

Рисунок

Прізвище учня

1.

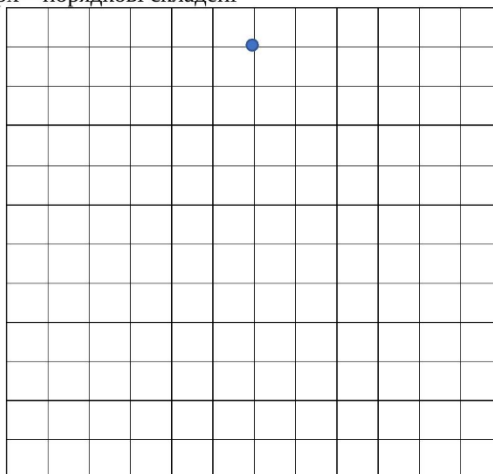
Графічний диктант. Числівники.

Горизонтально вправо – кількісні прості

Горизонтально вліво – кількісні складні

Вертикально вниз – порядкові прості

Вертикально вверх – порядкові складні

1. Три	16. Два	31. Дев'ятсот	46. Сімдесят перший
2. Десятий	17. Чотири	32. Двадцять другий	47. Сто десятий
3. Десять	18. Шість	33. Вісімнадцять	48. Двісті третій
4. Другий	19. Сім	34. Сорок четвертий	
5. Дев'ять	20. Сьомий	35. Сімсот	
6. Дев'ятий	21. Двадцять	36. Сорок восьмий	
7. Вісім	22. Перший	37. Тисяча	
8. Перший	23. Тридцять	38. Сто	
9. Третій	24. Сотий	39. Мільйон	
10. П'ятий	25. Чотирнадцять	40. Багато	
11. Шістдесят	26. Шістнадцять	41. Четверо	
12. Триста	27. Дев'ятнадцять	42. Двадцять п'ятий	
13. Вісімсот	28. Тридцять	43. Тридцять третій	
14. Шостий	29. Чотириста	44. Сто сорок перший	
15. Один	30. П'ятсот	45. Тисяча триста третій	

Рисунок

2.

Використовуючи завдання подібного типу, звернула увагу, що діти активніше виконують їх, ніж просто вправу з підручника. Вони з нетерпінням чекають наступного уроку і цікавляться, чи будуть подібні завдання.

Висновки. Стаття розкриває розуміння того, що графічні диктанти ефективно сприяють розвитку пізнавальної активності учнів на уроках української мови. Вони стимулюють творче мислення та увагу до деталей, сприяючи кращому засвоєнню матеріалу. Зазначено, що цей метод може покращити якість навчання та підвищити інтерес учнів до предмету.

Список використаних джерел та літератури:

1. Данилова Л. Розвивати пізнавальну активність учнів. Рідна школа. 2002. № 6. С. 18–20
2. Русаков А. Епоха великих відкриттів у школі 90-х років. – К.: Вид. дім «Шкіл. світ»: Вид. Л. Галіцина, 2006.
3. http://www.velbudyshcha-school.pl.sch.in.ua/uchnyam/metodiki_navchannya/
(дата звернення 16.11.2023 р.)

Карвацька Руслана,
вихователь Хмельницького
закладу дошкільної освіти № 10 «Веселка»

Сенсорний розвиток як базова основа компетентності дитини дошкільного віку

Анотація. У статті розкриті основні проблеми сьогодення повноцінного й духовного розвитку кожної дитини, формування її життєвих компетентностей, за допомогою сенсорного розвитку.

Ключові слова. Сенсорне виховання, дошкільники, компетентності., предметність, вибірковість, здібності, сприйняття, еталони.

Головне завдання педагога полягає в тому, щоб створити умови для самостійного розвитку дитини, прояву її особистісного потенціалу. Базовий компонент дошкільної освіти, методичні рекомендації до Базового компонента, програма розвитку дітей дошкільного віку «Українське дошкілля»